

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เพื่อพัฒนาสมรรถนะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
ผู้วิจัย	นางสุพินญา คำขจร
ปริญญา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชา	วิจัยและประเมินผลการศึกษา
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรวุฒิ เอกะกุล
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพร ดวนใหญ่
ปี พ.ศ.	2558

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเกษตร 2) เพื่อสร้างรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน สำหรับพัฒนาสมรรถนะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาเกษตรกรรม 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้ฯ ที่สร้างขึ้น และ 4) เพื่อประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ตามรูปแบบที่สร้างขึ้น ตัวอย่างในการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ 1) สถานศึกษาอาชีวศึกษาเกษตร 12 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลเป็นครู 120 คน และนักศึกษา 120 คน และ 2) สถานศึกษาอาชีวศึกษาเกษตร 4 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลเป็นนักศึกษา 40 คน กลุ่มเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผล ด้านการบริหารอาชีวศึกษา และด้านวิชาชีพเกษตรกรรม รวม 16 คน กลุ่มเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาพืชศาสตร์ จำนวน 30 คน ตัวอย่างตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 คือ ครูผู้สอนและนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาพืชศาสตร์ และสาขาวิชาสัตวศาสตร์ สาขาวิชาละ 3 รายวิชา รวม 6 รายวิชา กลุ่มเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 - 4 ได้มาโดยการเลือกอย่างเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนรู้ฯ 2) แบบสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้าง 3) แบบวัดสมรรถนะที่พึงประสงค์ 4) แบบวัดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และ 5) แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เครื่องมือในการวิจัยมีความเชื่อมั่นระหว่าง .81 - .96 สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีของวิลค็อกซอน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานในสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร ประกอบด้วย
 - 1.1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเกษตร มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่ครูผู้สอนยังใช้วิธีสอนแบบเดิมคือสอนเนื้อหาและเน้นฝึกปฏิบัติตัง้น นักศึกษาจึงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย และการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยค่อนข้างต่ำ
 - 1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานที่ปฏิบัติค่อนข้างน้อย ในขั้นเตรียมการ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามลำดับกระบวนการวิจัย การจัดสถานการณ์จำลองให้นักศึกษาคิดแก้ปัญหา/หาคำตอบ และการเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมวางแผนการเรียนรู้ ในขั้นเรียนรู้ ได้แก่ การชี้แจงการวัดและประเมินผลให้นักศึกษารับทราบ การสนับสนุนให้นักศึกษาปฏิบัติการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และการให้ข้อมูลป้อนกลับแก่นักศึกษาหลังจากประเมินการเรียนรู้ และในขั้นสรุป ได้แก่ การให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน การให้นักศึกษาสรุปการเรียนรู้และสะท้อนความรู้ และการส่งเสริมให้นักศึกษาคิดต่อยอดในการศึกษาค้นคว้าต่อไป
2. รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เพื่อพัฒนาสมรรถนะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ การเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ความรู้ด้านการวิจัยและกระบวนการวิจัย การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการประเมินตามสภาพจริง และมีกระบวนการเรียนรู้ 7 ขั้นตอน คือ เตรียมความพร้อมด้านการวิจัย สร้างสถานการณ์กระตุ้นการเรียนรู้ด้วยการวิจัย วางแผนจัดการเรียนรู้ และประเมินผลการเรียนรู้ร่วมกัน เรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย สรุปความรู้และสะท้อนผลการเรียนรู้ นำเสนอผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประเมินผลการเรียนรู้และให้ข้อมูลป้อนกลับ และรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานฯ ที่สร้างขึ้น ผ่านการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก
3. ผลการพัฒนาสมรรถนะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงจากการทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานที่สร้างขึ้น พบว่านักศึกษามีสมรรถนะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกรายการประเมิน และรูปแบบการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.68
4. ผลการประเมินการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบที่สร้างขึ้น จากการจัดการเรียนรู้ให้กับนักศึกษา 6 รายวิชา พบว่า นักศึกษาที่เรียนทุกรายวิชา มีสมรรถนะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นอยู่ในระดับมาก

.....(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรภูมิ เอกะกุล) ประธานกรรมการที่ปรึกษา

.....(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพร ดวนใหญ่) กรรมการที่ปรึกษา